

รื้อถอนสภาวะอาณานิคมและ การสร้างโลกผ่านการเล่าซ้ำปรัมปรา ในวรรณกรรมของ Easterine Kire

เก่งกิจ กิติเรียงลาภ*

พนา กัณธา**

พีรณัฐ พฤกษารัตน์***

Received: 2 October 2022

Revised: 10 March 2023

Accepted: 21 September 2023

* อาจารย์ประจำ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่; อีเมล: kkgengkj@gmail.com

** นักวิจัยยุทธศาสตร์เชิงรุก สำนักงานบริหารงานวิจัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่;
อีเมล: mynameispana@gmail.com

*** นักวิชาการอิสระ; อีเมล: peranatcc@gmail.com

Decolonizing and Worlding through Folklore Retold in Esterine Kire's Literature

*Kengkij Kitirianglarp*****

*Pana Kantha******

*Peranat Pruksarat******

**** Lecturer, Faculty of Social Science, Chiangmai University; E-mail: kkengkij@gmail.com

***** Proactire Researcher, Office of Research Administration, Chiang Mai University;
E-mail: mynameispana@gmail.com

***** Independent Scholar; E-mail: peranatcc@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความนี้มีเป้าหมายเพื่อทำความเข้าใจภูมิปัญญาเชิงนิเวศของชาวนากากาผ่านวรรณกรรมของ Easterine Kire ซึ่งเป็นวรรณกรรมที่นำมุขปาฐะของชาวนากากามาเล่าใหม่ วรรณกรรมของเธอมุ่งไปที่การโต้ตอบกับมรดกของลัทธิอาณานิคม รวมถึงการหาทางเลือกอื่นที่นอกเหนือจากแนวคิดชาตินิยมที่มาพร้อมกับคริสต์ศาสนา Kire นำตำนานปรัมปราของนากากามาเพื่อเล่าเรื่องความสัมพันธ์ทางสังคมและโลกของชาวนากากาขึ้นมาใหม่ที่มีลักษณะเชื่อมโยงกันของบุคคลต่าง ๆ ทั้งที่เป็นมนุษย์และสิ่งที่ไม่ใช่มนุษย์ ข้อเสนอของบทความคือ วรรณกรรมของเธอคือการหันไปสู่อำนาจที่ช่วยสถานะของโลกของชาวนากากาซึ่งเป็นสถานะการดำรงอยู่ที่ชาวนากากามีร่วมกัน โดยที่ความเป็นนากากาหมายรวมถึงทั้งสิ่งที่เป็นมนุษย์และไม่ใช่มนุษย์ เรื่องเล่าของเธอมุ่งไปสู่การปฏิบัติการมองว่า “โลก” ดำรงอยู่อยู่แล้วแบบตายตัวและเปลี่ยนแปลงไม่ได้ แต่โลกก็คือกระบวนการที่ก่อรูปขึ้นใหม่อยู่ตลอดเวลาท่ามกลางความสัมพันธ์ของสิ่งต่าง ๆ ในแง่นี้ ภูมิปัญญาเชิงนิเวศของชาวนากากาไม่เพียงแต่เป็นการจัดวางความสัมพันธ์ระหว่างตนเองกับโลกเท่านั้น แต่ยังสามารถเป็นพลังทางการเมืองได้ในฐานะที่แสดงให้เห็นการต่อต้านข้อจำกัดของมโนทัศน์บุคคลตามจารีตแบบตะวันตก ดังนั้น เรื่องเล่าใหม่เหล่านี้จึงไม่ได้ทำหน้าที่แค่ปลดปล่อยชนชาวนากากาออกจากชาตินิยมอินเดียและอาณานิคมอังกฤษเท่านั้น แต่เรื่องเล่าใหม่นี้กลับเปิดพื้นที่ให้กับความคิดและจินตนาการถึงการปลดปล่อยอินเดียออกจากมรดกลัทธิอาณานิคมได้ด้วย กล่าวดังนี้แล้ว วรรณกรรมของ Kire คือกระบวนการสำรวจตรวจสอบเพื่อร้อยถอนสถานะอาณานิคม เพื่อชี้ให้เห็นข้อจำกัดและอำนาจครอบงำของอาณานิคมและชาตินิยม พร้อมทั้งเสนอทางออกคือ การกลับไปหาภูมิปัญญาเชิงนิเวศของชาวนากากา

คำสำคัญ: ภูมิปัญญาเชิงนิเวศ, Easterine Kire, การสำรวจตรวจสอบเพื่อร้อยถอนสถานะอาณานิคม

Abstract

This article aims to understand the ecological wisdom of Nagas through Easterine Kire's literature. Her literatures retell the stories of the Naga oral traditions. Kire's literature focuses on counteracting colonial legacy, including finding alternatives to the nationalist concept that came with Christianity. Kire brings to life the myths of Naga to retell the social connections and worlds of Nagas and the interconnected nature of human and non-human beings. The article argues that Kire's literature returns to the question of the Naga world, the state of existence that the Nagas share, which includes both human and non-human beings. Kire's narrative rejects the view that the "world" exists as a fixed and immutable existence. But the world is a process that is constantly worlding in the interrelationships of things. In this sense, the Naga's ecological wisdom is not only the arrangement between oneself and the world, but it can also be a political force as a manifestation of opposition to the limit of the Western concept of personhood. Thus, these new narratives did not merely serve to liberate the Naga people from Indian nationalism and British colonialism but also opened up spaces to think and imagine liberating India from its colonial legacy. Accordingly, Kire's literature is a process of decolonial investigations to highlight the constraints and dominance of colonialism and nationalism, along with offering a solution that returns to the Naga's ecological wisdom.

Keywords: Naga, Ecological Wisdom, Easterine Kire, Decolonial Investigations